

NERW SISTEMASY

SISTEMASY

Biziň bedenimizde iki sany
sazlaýy sistema bar.

Olar **nerw sistemasy** we **bölüp**
çykaryş mäzler sistemasy.

Ösümlüklerde nerw sistemasy
ýok, emma **mäzler sistemasy**
bolsa hem ösümlüklerde hemde
haýwanlarda bardyr.

**Adamynyň nerw sistemasy kelle
beýnisinde, oňurga ýiliginden we
nerw düwmejiklerinden durýar.**

Nerw sistemasy bedenmize erk etme
sistemasydyr.

**Ol myşalarymyza we
organlarymyza näme etmelidigi we
daş töwerekdäki hadysalara näme
jogap bermelidigi hakynda
maglumat iberyär.**

Adamyň Nerw Ulgamy

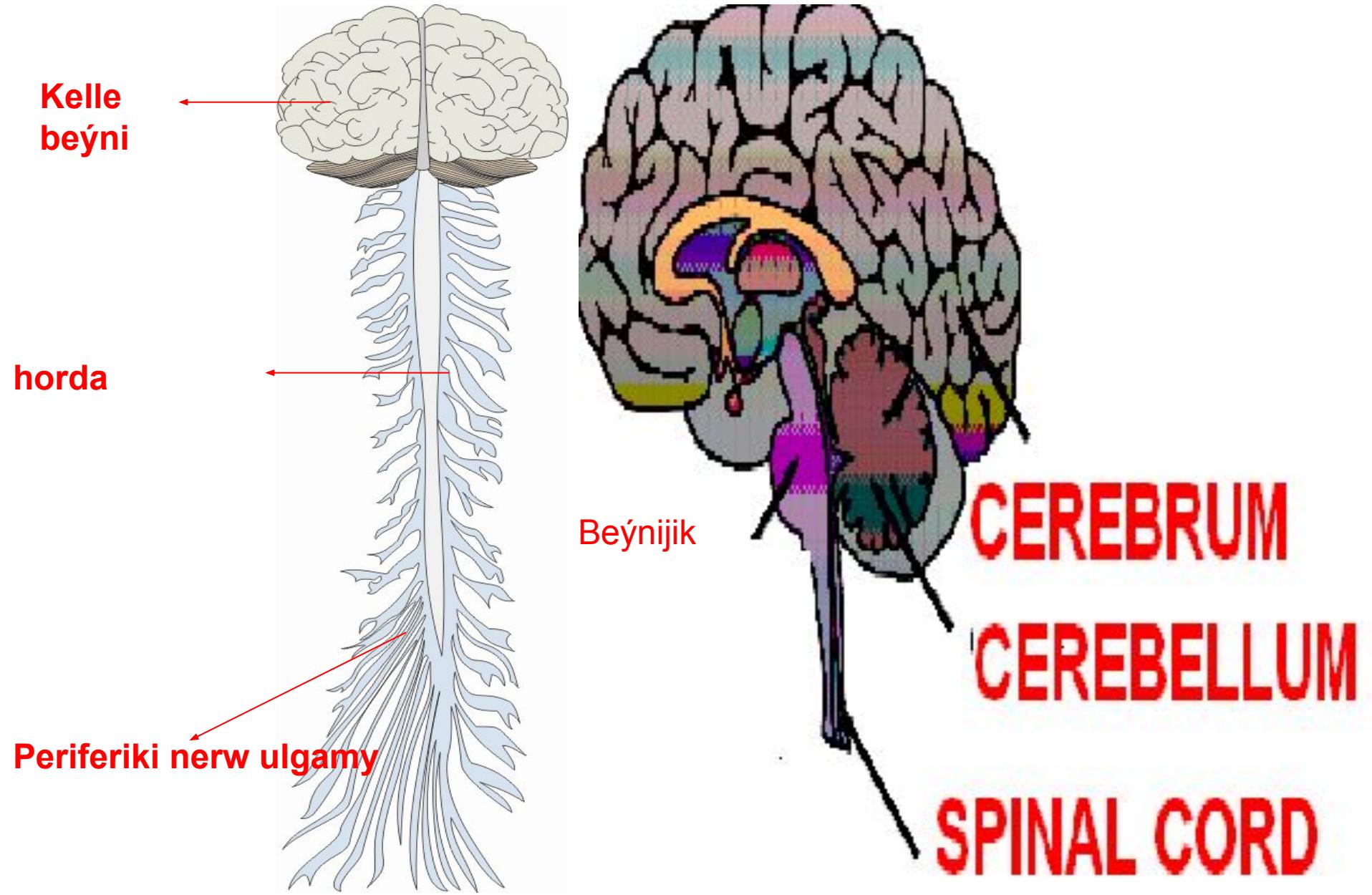
- MERKEZI NERW ULGAMY
- PERIFERIKI NERW ULGAMY
- AWTONOM NERW ULGAMY

MERKEZI NERW ULGAMY

Oı kelle beýnisinden we oňurga ýiliginden emele gelendir. Oı nerw impulsalaryny iberýär we duýuwy organlarynyň beýnä eşiden, duýan, tagamyny alan, ysyny alan zatlaryňyz barada ýetirýän maglumatlaryny barlaýar.

KELLE BEÝNISI

Ol nerw ulgamynyň iň uly we çylşyrymly bölegidir. Ol bardalar bilen örtülendir. Kelle beýnisiniň esasy bölekleri: sütün bölegi, beýnijik we öňdäki beýniniň uly ýarym şarlary.

HORDA

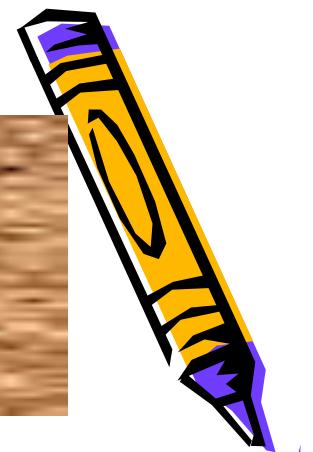
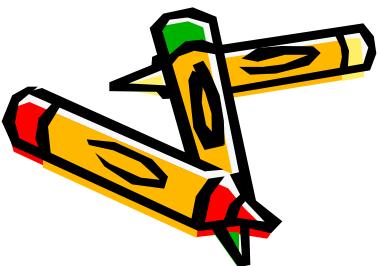
Hordanyň uzynlygy 45sm töweregidir ol oňurga kanalynda ýerleşýär. Ol kelle çanagyň ýeňse deşiginiň aşagyndan başlanýar we beýniniň dowamydyr.

PERIFERIKI NERW ULGAMY

Ol horda, kelle beýni we nerw düwmelerinde durýarlar. Ol nerw impulslarynyň merkezi nerw ulgamynda myşsalara we mäzlere daşaýar.

AWTONOM NERW ULGAMY

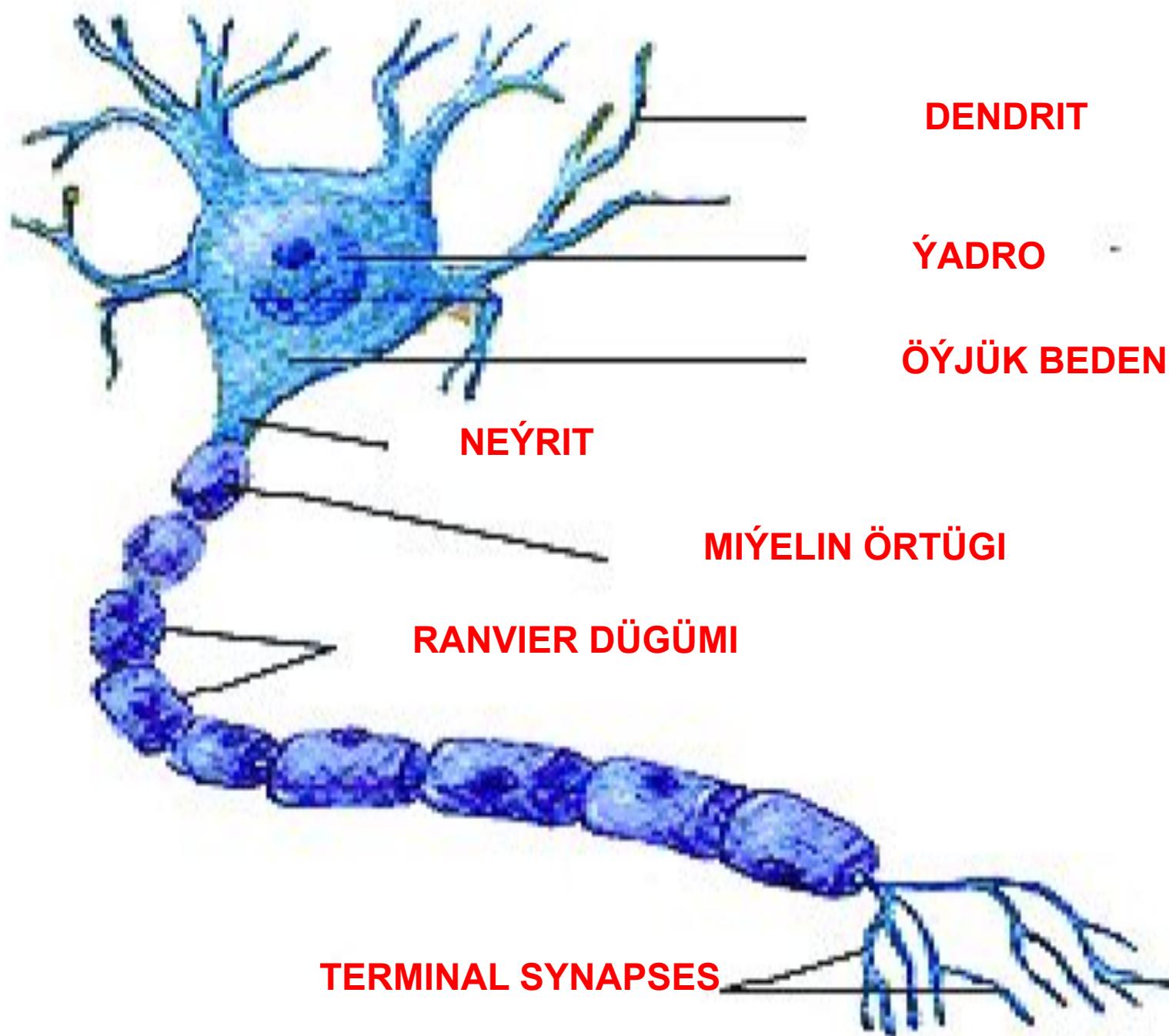
Ýüregiň urmasy ýa-da
siňdirmek ýaly hereketleri
sazlaýan ulgam.

NERW ÖÝJÜKLERİ
Nerw öýjükleri ýa-da
neýronlar nerw dokumasyny
emele getiryär:

- a) ÖÝJÜK BEDENI**
- b) DENTRITLER**
- c) NEÝRIT**

ÖÝJÜK BEDENI: Ýadrodan we sitoplazmadan durýar.

DENDRİTLER: Barmak ýalyjak ösüntgiler öýjük bedeninden çykýarlar we öýjük bedenine maglumat daşaýarlar.

NEÝRIT: Her bir nerw öýjüginiň neýrit atly bir uzyn ösüntgisi bardyr. Ol bir öýjükden beýlekisine maglumat daşaýar.

Birden ve erksizedilen hereketlere REFLEKS dövileyir

